Selectiecriteria van 46 universitaire fixusopleidingen

Kanttekeningen bij de selectie
- Groeipotentieel student blijft buiten beeld
- Momentopname
- Te vroeg kiezen

‘We hebben het hier over 17-18-jarigen, hoe klaar zijn die? Het zijn momentopnamen van kinderen in ontwikkeling.’

‘In de selectieprocedure zoeken we kandidaten met ambitie en talent, met cognitieve en non-cognitieve kwaliteiten die nodig zijn voor een succesvolle studie en latere beroepsuitoefening’

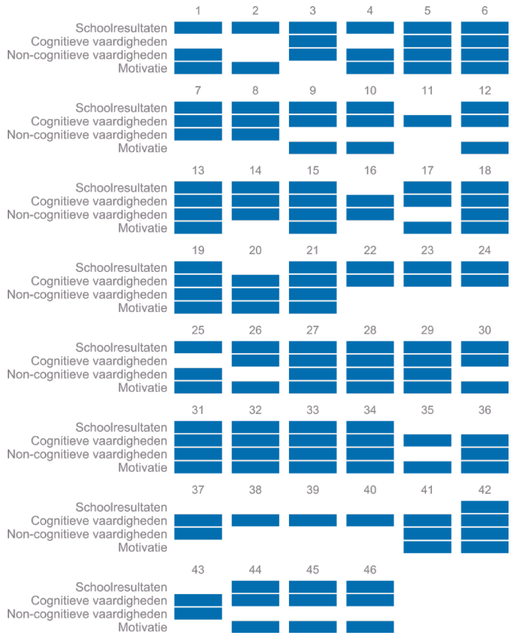
Neveneffecten van selectie

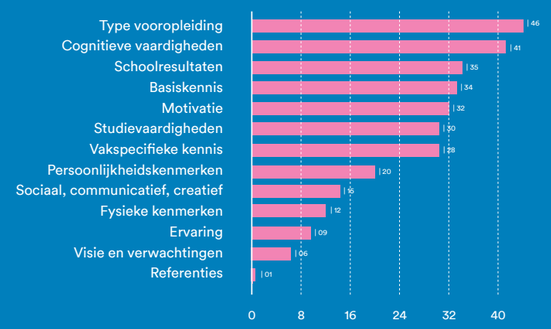
- Weinig diversiteit
- Homogene studentenpopulatie
- Verdrukking van de Nederlandse student
- Procedure leidt tot niet-opgevulde plekken

‘We zouden graag onze studentenpopulatie wat heterogener willen hebben. Nu is een groot gedeelte vrouw. Dat was met de loting ook al zo. En sinds de selectie is dat alleen maar toegenomen. We selecteren met de huidige selectieprocedure nog steeds de brave witte meisjes.’

‘De studenten die komen studeren zijn goed, ranking gaat goed. Aan de andere kant merken we dat de selectie wel moeilijker gaat dan voorheen toen we het nog zelf deden. Nu raken we studenten kwijt tijdens de procedure. Studenten schrijven zich voor meer opleidingen in dan voorheen, ook het moment van inschrijving is vervroegd. We mogen maar een vast aantal studenten toelaten, maar je houdt er na de eerste toelatingsronde minder over.’

Een derde van de opleidingen past vier verschillende typen criteria toe.

‘Op dit moment hanteren we criteria die we al jaren gebruiken. Hiervan weten we uit de cijfers van de studenten die al begonnen zijn dat schoolcijfers als wiskunde en Engels belangrijk zijn. Men moet hiervoor minimaal een zeven hebben. Vanuit het ministerie van OCW moesten we er nog een non-cognitief criterium bij bedenken. Toen hebben we gekozen voor het cv als bewijs dat je het onderwerp al jaren interessant vindt.’

Toegankelijkheid & kansengelijkheid

Numerus fixus, selectie en kansengelijkheid in het wetenschappelijk onderwijs

Een overzichtsstudie naar doelen, criteria, instrumenten en effecten van selectie.

‘Wij zoeken de slimme student, die cognitief sterk is, met voldoende sociale en communicatieve vaardigheden!’

© ResearchNed, Nijmegen 2018

Deze overzichtsstudie is (mede) gefinancierd door het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek.

Doelen van selectie

Opleidingsgerelateerde doelen
- Wanborgen van onderwijskwaliteit
- Gecontroleerde groei
- Hoger niveau studentenpopulatie

‘We willen gecontroleerd groeien, want we zijn niet ingesteld op te snelle groei en daarom hanteren we een numerus fixus. We willen zo de kwaliteit van het onderwijs kunnen waarborgen.’

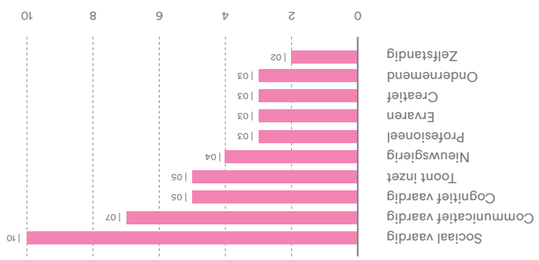
Vaak korte termijn doelen
- Veel studievoortgang
- Goede studieresultaten
- Korte studieduur (hoge rendementen)
- Weinig uitval

‘Geschikte studenten toelaten. Studenten die capabel zijn, die het programma goed kunnen doorlopen. Daarnaast zoeken wij passende studenten: studenten die gemotiveerd zijn om te studeren en zeker zijn van hun keuze.’

Favoriet studentprofiel

- Gemotiveerde studenten
- Studenten die kunnen samenwerken
- Studenten die passen binnen de opleiding
- Affiniteit hebben met de vakinhoud
- Een welovervogen keuze maken

‘Gemotiveerd en er graag een schepje bovenop doen, zelfstandig en goed kunnen samenwerken. Aantonbare activiteiten waarvuit ambitie en volharding blijkt.’

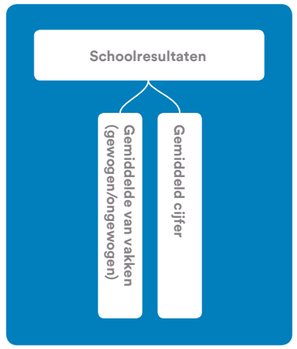
I. (Eind)examencijfers

	zwak				sterk
Validiteit	●	●	●	●	◖
Objectiviteit	●	●	●	●	○
Betrouwbaarheid	●	●	●	●	○
Relatie met SES	●	●	○	○	○

Hoe vaak komt het voor: **35/46**

Toelichting

- Gebruik van eindexamencijfers verdient de voorkeur boven schoolexamens
- In Nederland bij uitstek geschikt omdat er een gestandaardiseerd eindexamen is

Driekwart van de opleidingen laat schoolresultaten meewegen in hun oordeel. Uit onderzoek komt naar voren dat schoolresultaten een goede voorspeller zijn voor de latere academische resultaten mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Hierbij is het belangrijk dat kandidaten een vergelijkbare vooropleiding hebben genoten. Het Nederlandse voortgezet onderwijs kenmerkt zich door een landelijk eindexamen dat voor vijftig procent het eindcijfer bepaalt en dat niet te veel mag verschillen van het schoolexamen. Verder worden kandidaten alleen toegelaten tot de universiteit als ze een bepaald niveau hebben behaald, waarbij een vwo-diploma de meest gangbare route is naar de universiteit. Op basis hiervan zijn de eindcijfers onderling goed te vergelijken en in dat opzicht een betrouwbare voorspeller voor studiesucces.

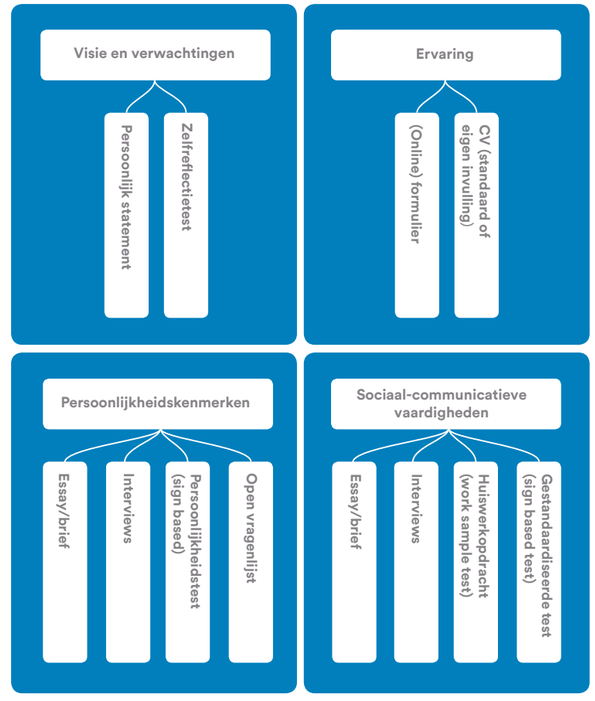
II. Cognitieve test

	zwak				sterk
Validiteit	●	●	●	●	○
Objectiviteit	●	●	●	●	○
Betrouwbaarheid	●	●	●	●	○
Relatie met SES	●	●	○	○	○

Hoe vaak komt het voor: **42/46**

Toelichting

- Reflecteren, interpreteren en conclusies trekken
- Cognitieve instrumenten die de realiteit van de opleiding zo goed mogelijk nabootsen zijn goede voorspellers voor studiesucces (work sample tests)
- De relatie met de sociaal-economische achtergrond van de kandidaat is complex; bepaalde groepen scoren slechter op deze testen

III. Non-cognitieve test

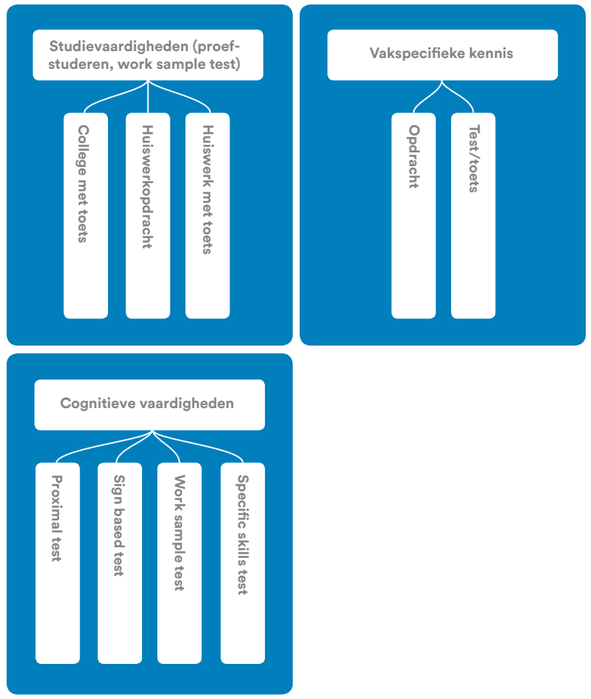
	zwak				sterk
Validiteit	●	●	●	○	○
Objectiviteit	●	●	○	○	○
Betrouwbaarheid	●	●	○	○	○
Relatie met SES	●	●	●	○	○

Hoe vaak komt het voor: **28/46**

Toelichting

- Sociale en communicatieve vaardigheden en persoonskenmerken
- Betrouwbaarheid en validiteit staan ter discussie in de literatuur
- Instrumenten die de realiteit van de opleiding zo goed mogelijk nabootsen zijn de beste voorspellers voor studiesucces (work sample tests)

'We hebben ook een niet-cognitieve test, waarin ze vragen moeten beantwoorden over hun studie-gewoonten en vooral ook hoe ze inschatten hoe ze een toets hebben gemaakt. Deze test krijgen ze als laatste en dit onderdeel telt niet zwaar mee.'

IV. Motivatie

	zwak				sterk
Validiteit	●	●	○	○	○
Objectiviteit	●	●	○	○	○
Betrouwbaarheid	●	●	○	○	○
Relatie met SES	●	●	●	○	○

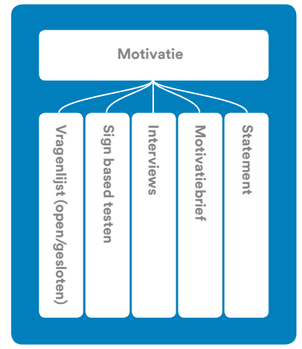
Hoe vaak komt het voor: **32/46**

Toelichting

- Moeilijk meetbaar
- Weinig valide en betrouwbaar
- Arbeidsintensief
- Tijdrovend

'Alle motivatiegesprekken eruit en de brieven in de prullenbak, want die kunnen geschreven zijn door anderen.'

Nederlandse studenten hechten er sterk aan dat zij getoetst worden op motivatie; in andere landen wordt meer waarde gehecht aan objectiveerbare criteria. Hoewel in Nederland wel getoetst wordt op motivatie, speelt dit bij de meeste opleidingen nauwelijks een rol in het eindoordeel.

'De LSVb gaf aan dat studenten het heel belangrijk vinden om ook hun motivatie voor de studiekeuze aan te geven bij de selectieprocedure, ook al is het bekend dat dit geen voorspellende waarde heeft. Dit hebben we dan ook meegenomen in onze overwegingen.'